

תפ"ח (תל אביב) 32740-12-12 - מדינת ישראל נ' ערן בראנץ

תפ"ח (תל-אביב-יפו) 32740-12-12 - מדינת ישראל נ' ערן בראנץ ואח' מחוזי תל-אביב-יפו
תפ"ח (תל-אביב-יפו) 32740-12-12

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד תמי אניס

נגד

1. ערן בראנץ (עציר)

2. אבירם בראנץ

ע"י ב"כ עו"ד אלי כהן

3. אליאס בראנץ

ע"י ב"כ עו"ד אורית חיון

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

[24.02.2014]

בפני כב' השופטת שרה דותן - אב"ד כב' השופט אבי זמיר

כב' השופט ירון לוי

גזר דין

כב' השופט אבי זמיר:

רקע

1. עניין לנו בשלושה נאשמים בתיק זה: מר ערן בראנץ, יליד 1985 (להלן: "הנאשם 1" או "ערן"); מר אבירם בראנץ, יליד 1987 (להלן: "הנאשם 2" או "אבירם"); ומר אליאס בראנץ, יליד 1979 (להלן: "הנאשם 3" או "אליאס").

בין המאשימה לנאשמים הושג הסדר טיעון, אשר הוגש לנו בפתח הדיון מיום 2.12.13, שכלל הן הגשת כתב אישום מתוקן בנוסח מוסכם, והן הסכמות עונשיות חלקיות, כפי שיפורט בהמשך (להלן: "הסדר הטיעון").

ב"כ המאשימה אף פעלה כמצוות חוק זכויות נפגעי עבירה, תשס"א - 2001, יצרה קשר טלפוני עם נפגע העבירה, ומסרה לנו את עמדתו באשר להסדר הטיעון, כהאי ליסנא: "... הוא מרחם על הנאשמים והם חברים שלו...".

בהכרעת הדין מאותו יום התרנו לנאשמים לחזור בהם מכפירה קודמת, והרשענו אותם, על פי הודאותיהם, בעבירות הבאות:

את הנאשם 1 - בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"), ובעבירה של נשיאת נשק, לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק;

את הנאשם 2 - בעבירה של סיוע לחבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) ביחד עם סעיף 31 לחוק;
את הנאשם 3 - בעבירה של סיוע לאחר מעשה, לפי סעיף 260(א) לחוק.
הטיעונים לעונש נשמעו בישיבה נפרדת, ביום 5.2.14. הגיעה שעת גזירת הדין.
2. על פי המפורט בכתב האישום המתוקן, ערן ואבירם הם אחים, ואליאס הוא דודם. מר חנן שלום (להלן: "הנפגע") היה ידום של הנאשמים, אך בשנה האחרונה שלפני הגשת כתב האישום התגלע סכסוך בינו לבין ערן.
ביום 2.12.12, בשעה 18:59 או סמוך לכך, בעת שהנפגע הסתפר במספרה ברח' ז'בוטינסקי 73 בבני ברק, המתווכח לו ערן ואבירם על קטנוע מחוץ למספרה, כשהם חבושים בקסדות. אבירם נהג בקטנוע וערן היה הרוכב. ערן היה מצויד באקדח, בידעת אבירם, והכל כדי לפגוע בנפגע בירי לעברו.
משיצא הנפגע מהמספרה, החל ללכת לכיוון רכב שחיכה לו ברח' ז'בוטינסקי. ערן ירד מהקטנוע, חבוש בקסדה לראשו, הלך בעקבות הנפגע כשבידו אקדח וירה לעברו מספר כדורים, בכוונה לגרום לו חבלה חמורה. הנפגע החל לרוץ, כשאחד הכדורים שירה ערן פגע ברגלו של הנפגע. הנפגע המשיך לרוץ בעוד ערן רודף אחריו, עד שנפל. אז ירה ערן בנפגע מספר כדורים נוספים לעבר חזהו, בכוונה לגרום לו חבלה חמורה.
הנפגע ניסה להתגונן ובעט ברגלו הימנית של ערן בניסיון להגיע לאקדח, ללא הצלחה. הנפגע ניסה להתרומם ובתגובה היכה ערן בראשו באמצעות קת האקדח, בכוונה לגרום לו חבלה חמורה.
לאחר הירי עלה ערן על הקטנוע שעליו המתין אבירם, ושניהם נמלטו לרח' הרב ברוט.
באותו הזמן הגיע אליאס, יחד עם אשתו, שמפאת שלילת רישיונו של אליאס, הייתה זו שנהגה ברכב מסוג מאזדה MPV, לרח' הרב ברוט, סמוך למקום הירי, שם המתין אליאס לערן ואבירם, ברכב מונע, במטרה למלט אותם מהמקום ולמנוע את תפיסתם.
משהגיעו ערן ואבירם לרכב, שבו המתין אליאס, ירד ערן מהקטנוע, נכנס לרכב והשניים נסעו לכיוון העיר לוד, במטרה למלט את ערן מהמקום במהירות.
אבירם המשיך בנסיעה על הקטנוע לביתו, ברח' נורדאו 42 בבני ברק. בחנייה הסמוכה לביתו הסיר אבירם את הקסדה מעל ראשו והשליך אותה.
כתוצאה מהירי נגרמו לנפגע פצעי ירי בחזה הימני העליון, באזור בית שחי תחתון ומימין לריאות, וכן בכף רגל שמאל. כן נגרמו לו פצע בראשו ונמצאו רסיסים בצווארו, בריאות וסמוך לכבד. בנוסף, לנפגע נגרמו שברים בצלעות והוא נזקק לטיפול רפואי ואושפז בבית החולים תל השומר למשך שבועיים ימים.
במעשיהם אלה חבל ערן בנפגע חבלה חמורה בכוונה מחמירה, ואבירם סייע לו במעשיו. כמו כן נשא ערן נשק, ללא רשות כד"ן.
אליאס סייע במעשיו לערן ולאבירם להימלט לאחר שביצעו את מעשיהם כאמור לעיל.
עד כאן דבר כתב האישום המתוקן.

ראיות הצדדים לעונש

3. המאשימה הגישה את גיליונות ההרשעות הקודמות של הנאשמים (ת/1, ת/2, ת/3).

ב"כ הנאשמים 1 - 2 הגישו מכתב מאת המרכז הטיפולי "בית חם" ואסופה של מסמכים רפואיים בעניינו של אבירם (נ/1) וכן "טבלת ידיעות", בנוגע למידעים ואזהרות בדבר הסכסוך המדובר (נ/2).

ב"כ הנאשם 3 הגישה דו"ח סוציאלי וכן מכתב מאת יועצות בית הספר, בנוגע לאליאס ומשפחתו (נ/3). אפנה לראיות אלה בהמשך, לפי העניין והצורך.

טיעונים לעונש

4. ב"כ המאשימה, עוה"ד גב' תמר אניס, פרטה לפנינו את ההסכמות החלקיות שגובשו בהסדר הטיעון, נימקה אותן, וכן טענה בעניינו של כל נאשם, בגדרו של הסדר הטיעון.

לגבי ערן הסכימו הצדדים כי התביעה תטען להשית עליו עונש מאסר בפועל בן שמונה שנים מיום מעצרו ומאסר על תנאי, וההגנה תהא רשאית לטעון כרצונה.

לגבי אבירם לא הושגה הסכמה והטיעון נותר פתוח.

לגבי אליאס הוסכם על מאסר בפועל בן ששה חודשים, שיכול וירוצה בעבודות שירות (בכפוף לחו"ד הממונה על עבודות השירות) ומאסר על תנאי.

תנאי להסדר היה הפקדת פיצוי לנפגע בידי ערן ואבירם בסכום כולל של 20,000 ₪. כן הוסכם על חילוטו של הקטנוע.

בהיבט הכללי נימקה ב"כ המאשימה כי מעבר לשיקולים של ההודאה, נטילת האחריות והחיסכון בזמן שיפוטי, ישנה, בנסיבות העניין, חשיבות מיוחדת ל"סגירת המעגל" תוך נטילת אחריות, מתוך תקווה שהדבר ימנע את המשך הסכסוך, ובכך יושג גם אינטרס ציבורי חשוב. עוד הודגש, כי סיום התיק ללא שמיעת הוכחות ימנע את הסיכון בחשיפת שיטות העבודה של המשטרה. כן נלקח בחשבון מצבו של הנפגע, שנותר ללא נזק גופני ממשי בעקבות האירוע.

ב"כ המאשימה הגישה אסופת פסיקה לעיונו.

בהיבט הפרטני, היא עתרה להטיל על ערן עונש מאסר של שמונה שנים, תקרת הסדר הטיעון, תוך הדגשת העובדה שעונש זה עולה בקנה אחד עם הפסיקה, עקרון ההלימה, שיקולי הסדר הטיעון, עברו הפלילי של ערן וחומרתו של האירוע.

לגבי אבירם טענה ב"כ המאשימה למתחם של בין שלוש לחמש שנות מאסר; לטעמה, עונש של ארבע שנות מאסר, קרי מחצית מהעונש הראוי לערן, הולם את עבירת הסיוע שבה הורשע אבירם.

באשר לאליאס ביקשה ב"כ המאשימה לאשר את העונש המוסכם, בשים לב גם לחלקו המצומצם באירוע.

5. באי כוחם של ערן ואבירם הגישו אף הם לעיונו פסיקה ואת הראיות שפורטו לעיל, והוסיפו את טיעוניהם. עו"ד גדי זילברשלג טען, כי שיקול הענישה האינדיבידואלית חייב להיות דומיננטי בנסיבות המקרה, כי הפסיקה שהגישה התביעה אינה רלוונטית, וכי העונשים שיוטלו על ערן ואבירם צריכים להיות פחותים מאלה שהתביעה טוענת להם. לטעמו, עונשו של אבירם אף צריך להיות קרוב יותר לזה של אליאס, בהיות שניהם חלק משרשרת המילוט. הסניגור סקר את הנסיבות האישיות והמשפחתיות של השניים, והציע שעל ערן יוטל מאסר בסדר גודל של כשנתיים וחצי, ואילו לגבי אבירם ניתן יהיה להסתפק בתקופת מעצרו, כשמונה חודשים.

עיקר טיעונו של הסניגור התבסס על נ/2, ועל הטענה שהמתלונן הוא עבריין מסוכן, השייך לארגון פשיעה, שמתכנן לפגוע באחים או במי מהם, מצב אשר הוביל אותם לנקוט צעד של חוסר ברירה, של התגוננות.

עו"ד אלי כהן הוסיף, כי הפסיקה שהציגה התביעה מתייחסת למקרים של ניהול הוכחות, הפנה לפסיקה אחרת והדגיש את המשמעות הגדולה של לקיחת אחריות והבעת חרטה.

באת כוחו של אליאס, עוה"ד אורית חיון, הדגישה את הנסיבות האישיות והמשפחתיות שלו, וביקשה לכבד את ההסדר בעניינו. היא ציינה, כי לא מדובר למעשה אך בששה חודשי עבודות שירות, שכן אליאס כבר שהה במעצר חמישה חודשים וחצי, תקופה שמבוקש כעת שלא לקחתה בחשבון תקופת המאסר (על מנת לאפשר כמובן ריצוי בדרך של עבודות שירות).

6. ערן הביע צער על מעשיו, אך תיאר את מצב חוסר הברירה שאליו נקלע, לאור אזהרת המשטרה אותו ואת משפחתו, שלפיה מתכננים לפגוע בהם. אבירם תיאר את בעיותיו הרפואיות, מחלותיו ונכותו, וציין את אזלת ידה של המשטרה בהגנה עליהם מפני אותה משפחת פשע. אליאס הצטרף לדברי באת כוחו והוסיף כי רצה לברוח מהצרות.

דיון וגזירת הדין

7. שעה שהמאשימה והנאשם מגיעים להסדר טיעון, הכולל גם הסכמות לעניין העונש או טווח הענישה שיובא לפני בית המשפט, ראוי להבהיר את ההבחנה המושגית בין "טווח ענישה מוסכם" (מלא או חלקי), במסגרתו של הסדר הטיעון, לבין "מתחם ענישה", בגדרו של תיקון 113 לחוק.

בית המשפט העליון הבהיר זאת לאחרונה בע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (4.12.13). נפסק, כי תיקון 113 לא קבע במפורש מהו היחס הראוי שבין מתחם הענישה לבין הסדרי טיעון (ובכלל זה טווח הענישה, ככל שהוא כלול במסגרתו), שכן נושא זה הושאר מחוץ לתיקון 113 על מנת שילובן יגובש במסגרת החוק שיעסוק בהסדרי טיעון.

עם זאת נקבע, כי:

"מתחם הענישה משקף כאמור קביעה נורמטיבית של בית המשפט באשר לאיזון בין החומרה המושגית של העבירה, החומרה הקונקרטית של העבירה והענישה המקובלת במקרים דומים... עם זאת - אין הוא מביא בחשבון את האינטרסים שצוינו לעיל, הבאים בגדרי הסדרי טיעון. ואכן, משאבי התביעה, רצונו של הנאשם בסיום ההליך בהקדם האפשרי וחששו של נאשם מעונש חמור הינם שיקולים משמעותיים, המשפיעים על טווח הענישה בהסדרי טיעון, אך אין הם חלק מקביעת מתחם הענישה ככזה. ב- ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 577 (2002), שנפסק עוד קודם לתיקון 113 בהרכב מורחב (להלן - הלכת פלוני) בית המשפט פסק כי גם אם העונש שעליו הוסכם בהסדר הטיעון איננו ראוי לפי מבחן ההלימה - יש עדיין לכבד את ההסדר, אם התביעה ערכה איזון מתאים בין ההקלה שניתנה לנאשם לבין התועלת הציבורית שהיתה כרוכה בעריכת ההסדר... במסגרת הנתחמת על פי הלכת פלוני, יש להביא בחשבון גם שיקולים שאינם רלבנטיים עתה בקביעת מתחם הענישה ככזה, בהיותם מוגדרים על פי תיקון 113 'כנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות'... לפיכך עולה השאלה האם הלכת פלוני עומדת כיום בסתירה לתיקון 113. נראה שהתשובה לכך - שלילית" (פסקה 16 לפסק הדין).

מדברי בית המשפט העליון (פסקה 19 לפסק הדין) ניתן להבין, כי בית המשפט מצווה כיום לפעול למעשה במתווה הבא:

- א. לקבוע הן את מתחם הענישה ואת העונש בתוך המתחם שהיה נקבע אלמלא הסדר הטיעון;
- ב. להשוות את העונש המוסכם לזה שצפוי היה להיות מוטל על נאשם ללא ההסדר, כדי לבחון מה מידת ההקלה שהנאשם זכה לה, והאם הקלה זו עומדת במבחן האיזון (שבין ההקלה לנאשם לתועלת הציבורית בעריכת ההסדר);
- ג. אם מדובר בטווח ענישה, וזה נמצא מאוזן וסביר, יקבע בית המשפט את העונש המדויק בתוך הטווח בהתחשב בכל שיקולי הענישה, כמו גם בהסדר הטיעון ובאינטרס הציבורי שעמד בבסיס עריכתו.

ואכן, בימים אלה שב פסק בית המשפט העליון בע"פ 3856/13 גוני נ' מדינת ישראל (3.2.14), באופן חד-משמעי, כי: "... קיומו של הסדר טיעון המתייחס לעונשו של הנאשם, בין אם קובע טווח ענישה ובין אם עונש קונקרטי, אינו מבטל את תחולת ההוראות שנקבעו במסגרת התיקון... התיקון אינו מוציא במפורש, לענין תחולת אמות מידה אלו, מצב בו ערכו הצדדים הסדר טיעון לענין העונש... אין בו [בתיקון] לשנות מהמדיניות המשפטית שהייתה נהוגה ערב כניסתו לתוקף, לפיה בית המשפט אינו כבול לעונש עליו הסכימו הצדדים במסגרת הסדר טיעון, ועליו לבחון בהתאם לאמות המידה המקובלות, כאשר אליהן יתווספו, ואף יקבלו מקום מרכזי, השיקולים המתחייבים מקיומו של הסדר טיעון... על פי אמות מידה אלו יש לבחון את הסדר הטיעון בין הצדדים לענין העונש, זאת לצד הכלל המצמצם התערבות של בית המשפט בהסדר כאמור" (פסקה 12 לפסק הדין).

אעיר, כי המתווה רלוונטי רק כאשר הסדר הטיעון כולל רכיב של הסכמה עונשית; במקרה שבו מדובר בהסדר שכולל אך הסכמה על נוסח כתב האישום ועל סעיפי האישום, ברור שיש לפעול לפי המתווה ה"רגיל" של תיקון 113.

ויודגש - התביעה היא זו שמגבשת את כתב האישום, על העובדות המפורטות בו ועל סעיפי האישום הנגזרים, לדעת התביעה, מעובדות אלה. אותו חלק הסכמי בהסדר הטיעון, שבמסגרתו מתוקן כתב אישום, כך שיכלול סעיפי עבירה פחותים בחומרתם מאלה שנכללו בכתב האישום המקורי, אינו מסור לביקורתו ולאישורו של בית המשפט הדין בתיק. תפקידה של ערכאה זו מתמצה בבדיקת סבירותו של הרכיב העונשי המוסכם בהסדר הטיעון, ככל שקיים כזה, אל מול סעיפי האישום המפורטים בכתב האישום המתוקן. מכאן, כי כעיקרון, מתן ההקלה לנאשם על דרך של שינוי סעיפי האישום (שמטבע הדברים טומנת בחובה הקלה אינהרנטית בעונש), הוא פרוגרסיבה של התביעה.

8. אפנה אפוא לשלב הראשון, של קביעת העונש המתאים לפי הוראות תיקון 113. בנסיבותיו של מקרה זה מדובר לטעמי באירוע אחד (סעיף 40ג(א) לחוק), הגם שבוצעו בו, על ידי ערן, שתי עבירות (חבלה בכוונה מחמירה ונשיאת נשק).

לפי התיקון האמור, בעת קביעת מתחם העונש ההולם, בהתאם לעקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. ויודגש: אין לזהות את מתחם העונש ההולם רק עם מדיניות הענישה הנוהגת, שכן מדיניות זו מהווה אך שיקול אחד בעת קביעת המתחם (ראו, לאחרונה: ע"פ 200/13 ברמן נ' מדינת ישראל (5.2.14)).

9. במקרה דנן, הערך החברתי אשר נפגע כתוצאה מהעבירה של חבלה בכוונה מחמירה (כמו גם הסיוע לה) הוא הפגיעה בגופו, בנפשו ובכבודו של הפרט, ומהעבירה של נשיאת נשק (ללא היתר) הוא הפגיעה בסדרי חברה תקינה, אשר לא יכולה להשלים עם מצב של נשיאת נשק לא מבוקרת ולא מורשית כחוק.

10. בחינת מידת הפגיעה בערך המוגן מובילה למסקנה כי מדובר בפגיעה משמעותית, בעיקר בכל הנוגע לערן ולאבירם. גרימת חבלה לאדם בכוונה מחמירה, בוודאי תוך שימוש בנשק חם, פוגעת באוטונומיה של הנפגע ובזכותו החוקתית לשלמות גופו, כמו גם בשלום הציבור ככלל.

11. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת:

עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1), תוך שימוש ונשיאת נשק (סעיף 144(ב) רישא) - העונש המקסימלי על עבירה של חבלה בכוונה מחמירה הוא עשרים שנות מאסר, ועל נשיאת נשק - עשר שנים (כאמור, כאן מדובר באירוע אחד שיש לקבוע בגינו מתחם אחד, וגם אם לא כך הוא, היה מקום להטיל עונשים חופפים). מכאן, שהערך המקסימלי האפשרי עומד על עשרים שנות מאסר.

פסקי הדין פוזרים על פני קשת רחבה של עונשים, חלקם קובעים פרקי מאסר קצרים יחסית, אחרים מטילים תקופות מאסר משמעותיות ביותר, הכל בהתאם לנסיבות הספציפיות.

אפנה למספר דוגמאות מפסיקת בית המשפט העליון:

בע"פ 3573/08 עוואדרה נ' מדינת ישראל (13.4.10) דובר בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, נשיאת נשק, ירי באזור מגורים והחזקת סכין; בשל סכסוך בין שתי משפחות תקפו המערערים את הנפגע במקל ובסכין; היריות שירו לעברו החטיאו; הנפגע נזקק לטיפול רפואי. המערערים הורשעו, לאחר ניהול הוכחות; על המבצע העיקרי נגזרו שמונה שנות מאסר.

בע"פ 4697/11 מדינת ישראל נ' אלצאנע (24.3.13) הורשע המשיב, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה ונשיאת נשק, ובית המשפט המחוזי גזר עליו שמונה שנות מאסר. המדינה ערערה על קולת העונש. המשיב ירה באחותו (בעודה אוחזת בתינוקה) וגרם לה לפגיעות קשות. בית המשפט העליון, תוך התחשבות בכך שערכאת הערעור אינה נוהגת למצות את הדין, החמיר את העונש לתשע שנות מאסר.

בע"פ 6141/11 מדינת ישראל נ' פלוני (5.7.12) דובר בהסדר טיעון, שכלל הודאה בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, נשיאת נשק ופגיעה בנסיבות מחמירות (ללא הסכמה עונשית). המשיב, שחשד שהנפגע היה זה שירה לעברו כמה ימים קודם לכן, ירה לעבר הנפגע ופצעו בידו. דעת הרוב בבית המשפט המחוזי קבעה עונש של שלוש שנות מאסר בגין האירוע; דעת המיעוט סברה שיש להטיל ארבע שנים ושבעה חודשים. המדינה ערערה על קולת העונש. בית המשפט העליון העמיד את תקופת המאסר על ארבע שנים.

בעבירה של סיוע לחבלה מחמירה כאמור (גם אם טכנית לא "מוצמד" הסיוע לעבירת נשיאת הנשק), חל סעיף 32 לחוק, שלפיו העונש עומד על מחצית מזה של מבצע העבירה העיקרית.

עבירה של סיוע לאחר מעשה, לפי סעיף 260(א) לחוק, נושאת (במקרה שהעבירה הייתה עבירת פשע) עונש מקסימלי של שלוש שנות מאסר (סעיף 261(1) לחוק). מטבע הדברים, תלוי העונש בין היתר בחומרתה של העבירה העיקרית שמדובר בה, כך שהעונשים בפסיקה מגוונים ביותר.

12. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק), יש ליתן את הדעת לשיקולים האפשריים הבאים:

א. התכנון שקדם לביצוע העבירה - במקרה זה אין חולק כי העבירות בוצעו לאחר תכנון מוקדם ומדוקדק, ולא בהיסח הדעת או כתגובה ספונטנית.

ב. חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה - ברור שחלקו היחסי של ערן הוא המשמעותי ביותר; הוא זה שנשא את הנשק ופגע בעצמו בנפגע. חלקו של אבירם הוא השני במדרג; הוא אמנם לא הורשע בעבירת נשק, אלא בסיוע לחבלה בכוונה מחמירה, אך הסיוע שנתן לערן היה סיוע תכופ ומידי, שכלל אף את הבאתו של ערן למקום האירוע, נוכחות במהלכו והברחתו של ערן מהמקום מיד לאחר גרימת החבלה כאמור. חלקו של אליאס היה משני, ולפיכך הואשם והורשע בעבירה פחותה, של סיוע לאחר מעשה.

- ג. הנזק שהיה צפוי להיגרם או שנגרם מביצוע העבירה - הנפגע נפגע מירי ומחבלות נוספות, כמתואר לעיל, אך נראה כי לא נותר עם נזק גופני ממשי בעקבות האירוע. עם זאת, הנזק שהיה צפוי להיגרם, הן לנפגע והן לעוברי אורח תמימים, חמור בהרבה. למרבה המזל, לא גבה האירוע קורבנות בנפש.
- ד. הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה - ערן ואבירם חששו לחייהם ולחיי בני משפחתם בשל אותן אזהרות מודיעיניות מצד המשטרה בעקבות אותו סכסוך עם "משפחת פשע" כהגדרתם או מי מטעמם, ובהם הנפגע. אליאס, דודם, ניסה לעזור להם.
- אני מוכן לצאת מנקודת הנחה שחששם היה אותנטי ואולי גם מבוסס, אך עליי להעיר בהקשר זה שתי הערות: ראשית, לא הוברר מקור הסכסוך בין הנאשמים לבין אותם עבריינים אחרים, אך הגיונם של דברים וניסיון החיים מלמדים, והדעת נותנת, שסכסוך כה חריף, כפי שמתבטא בנ/2, מקורו בפעילות עבריינית, וכפי שנכתב: "... בהמשך לסכסוך בין משפחת בית עדה למשפחת בראנץ העניינים מתחממים. שמיל (ציון בראנץ) ביחד עם ילדיו ערן ואבירם מתכוונים להגיב בפגיעה במשפחת בית עדה לפני שמשפחת בית עדה יפגעו בהם...". הדברים מדברים בעד עצמם.
- שנית, תהא סיבת הסכסוך בין המשפחות אשר תהא, חברה מתוקנת לא יכולה להרשות לעצמה תופעה של יישוב סכסוכים בכוח ובאלימות, בסגנון "המערב הפרוע" או בסגנון שיקגו של שנות ה-20 של המאה הקודמת; זו תופעה מסוכנת והרסנית לשלומם וביטחונם של המעורבים ושל אחרים, תופעה שאף מערערת את תחושת הביטחון ושלווה החיים של הציבור בכללותו.
- ה. יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו - אין חולק שהנאשמים הבינו זאת היטב.
- ו. יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע העבירה - כאמור לעיל, אין לקבל את הלגיטימיות של טענת מצב חוסר הברירה, טענה של מעין "הגנה עצמית", במיוחד כאשר לא ברור חלקם של הנאשמים בעצם יצירת הנסיבות שהובילו לפרוץ הסכסוך.
- ז. מצוקתו הנפשית של הנאשם עקב התעללות בו על ידי נפגע העבירה - כנ"ל.
- ח. הקירבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה1 לחוק - לא נטענה בצורה מפורשת קירבה כזו. חוזר על האמור בסעיף ו' לעיל.
- ט. האכזריות, האלימות וההתעללות של הנאשם בנפגע העבירה או ניצולו - בנוגע לערן ניתן לומר שמדובר באירוע אלים וקשה.
- י. הניצול לרעה של כוחו או מעמדו של הנאשם או של יחסיו עם נפגע העבירה - לא רלוונטי.
- סעיף 40יב לחוק מאפשר לשקול נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה לשם קביעת המתחם ההולם; במקרה זה אין נסיבות נוספות רלוונטיות.

13. בהתחשב בכל האמור לעיל, סבורני כי מתחם העונש ההולם בגין האירוע שבו הורשע ערן נע בין שבע לעשר שנות מאסר בפועל; באשר לעבירת הסיוע שעבר אבירם - מחצית מכך, קרי בין שלוש שנים וחצי לחמש שנים. באשר לאליאס, המתחם ההולם נע בין חצי שנת מאסר לשנה וחצי.
14. יש עוד לבחון, האם קיימים שיקולים אשר מצדיקים סטייה מהמתחם, לחומרה או לקולא. שיקול ההגנה על שלום הציבור (סעיף 40 לחוק) מאפשר לחרוג מהמתחם לחומרה (חריגה שאינה ניכרת), אם יש חשש ממשי שהנאשם יחזור ויבצע עבירות, והחמרה בעונשו והרחקתו מהציבור נדרשות כדי להגן על שלום הציבור; חריגה כזו אפשרית רק אם מדובר בנאשם בעל עבר פלילי משמעותי, או אם הוצגה לבית המשפט חוות דעת מקצועית מתאימה. בענייננו, לא הוצגו חוות דעת כאלה, והגם שהעבר הפלילי של ערן ושל אליאס הוא משמעותי יחסית, לא נטען שיש לחרוג מהמתחם לפי סעיף זה.
- השיקול בדבר שיקום (סעיף 40ד לחוק), מאפשר לחרוג לקולא מהמתחם, לקבוע את העונש לפי שיקולי שיקומו של הנאשם, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי, לרבות העמדה במבחן. עם זאת, במקרה של מעשה עבירה או מידת אשם בעלי חומרה יתרה, רשאי בית המשפט לעשות כן רק בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, לאחר שבית המשפט השתכנע שהן גוברות על הצורך בקביעת העונש במסגרת המתחם ההולם, בהתאם לעקרון המנחה. בענייננו שיקול זה אינו מתקיים.
15. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40יא לחוק). במסגרת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה מן הראוי ליתן את הדעת לנסיבות הבאות:
- א. הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו - אין ספק שעונש מאסר למספר שנים מהווה פגיעה מהותית בחירותם של ערן ואבירם, כמו גם פגיעה נגזרת בחירויות נוספות (חופש התנועה, חופש העיסוק, חופש הביטוי, פרטיות). עונש של מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות פוגע בעיקר בחופש העיסוק, שכן הוא מונע, או לפחות מצמצם עד למאוד, את אפשרויות ההשתכרות במהלך תקופה זו.
- ב. הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם - עונש של מאסר בפועל פוגע, מטבע הדברים, במרקם היחסים המשפחתיים ובכלכלת המשפחה.
- ג. הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעתו - כמפורט לעיל.

ד. נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב - אין לפנינו תסקירים של שירות המבחן בעניינם של הנאשמים. שלושת הנאשמים נטלו אחריות במקרה זה. ערן שוהה במעצר מאז המקרה, ידע שיעצר ושיישלח למאסר, אך מדגיש, כאמור, את מצב חוסר הברירה שאליו נקלע, להבנתו. הוא ציין שמאז שחרורו ממאסר קודם, בשנת 2008 הקים בית ושיקם את עצמו. גם אבירם נטל אחריות, אם כי באופן חלקי, בהפנותו אצבע מאשימה לאזלת ידה של המשטרה בכל הנוגע לטיפול באותה משפחת פשע. עם זאת ראוי לציין, כי אבירם השתלב, במסגרת חלופת מעצר, במרכז "בית חם למכור", השתלבות שהפיקה תוצאות חיוביות (נ/1). אליאס נטל אחריות, ודומה שהוא מבקש להתרחק מפעילות עבריינית, הן גיאוגרפית (דרום הארץ) והן עניינית (נ/3).

ה. מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה - בהקשר זה רלוונטי להזכיר את הסכמתם של ערן ואבירם לשלם פיצוי של 20,000 ₪ לנפגע.

ו. שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק (כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא ייזקפו לחובתו) - במקרה של הגעה להסדר טיעון, מתבטא שיתוף הפעולה בעצם ניהולו של משא ומתן, הגעה להסכם והודאה בכתב אישום מוסכם.

ז. התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה - לא הובאו ראיות לעניין זה.

ח. נסיבות חיים קשות של הנאשם שהייתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה - כאמור, לא הועלתה בקשה לעריכת תסקירים של שירות המבחן לקראת גזירת הדין, הגם שיש להניח ששירות המבחן היה מעורב בהכנת תסקירי מעצר (לפחות לגבי אבירם ואליאס, ששחררו לחלופה). לגבי ערן נטען, מפי סנגורו, כי גדל בפנימייה צבאית ובבית וברקע קשים, עם אב שהיה בבתי סוהר, והוא עצמו הדרדר ונאסר לראשונה כבר בגיל 17.

ט. התנהגות רשויות אכיפת החוק - לא רלוונטי.

י. חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה - העבירות בוצעו ביום 2.12.12; כתב האישום (המקורי) הוגש ביום 17.12.12.

יא. עברו הפלילי של הנאשם או העדרו - לשלושת הנאשמים יש עבר פלילי. באשר לערן, גיליון ההרשעות (ת/1) מפרט עבירות רכוש ואליומות, לרבות עבירות של שוד מזוין. הוא ריצה מאסר משמעותי בפועל. גיליון ההרשעות של אבירם (ת/2) מפרט הרשעות בבית המשפט לנוער ובבית משפט השלום בעיקר בעבירות רכוש ואליומות. גיליונו של אליאס (ת/3) מפרט אף הוא עבירות רכוש ואליומות, כולל עבירות של שוד מזוין, בגין ריצה תקופת מאסר משמעותית, בדומה לערן. יצוין עם זאת, כי ערן ואליאס שוחררו ממאסר בשנת 2008, ומאז לא נרשמה כל הרשעה נוספת. העבירה האחרונה שבגינה הורשע אבירם נעברה בשנת 2007.

16. בהתאם לסעיפים 40 - 40 לחוק יש לשקול, בגדרו של המתחם, הן את שיקול הרתעת היחיד (אם יש סיכוי של ממש שהטלת עונש מסוים תביא להרתעתו מפני ביצוע עבירה נוספת) והן את שיקול הרתעת הרבים (אם יש סיכוי של ממש שהחמרה בעונשו של הנאשם, בגדרי המתחם, תביא להרתעת הרבים מפני ביצוע עבירה מסוג העבירה שביצע הנאשם). לדעתי, ספק רב אם בעבירות שמדובר בהן, על נסיבותיהן והרקע שלהן, יש סיכוי של ממש כאמור, בשני ההיבטים.
17. באיזון בין השיקולים השונים סבורני כי ראוי היה לגזור על הנאשמים, אלמלא הסדר הטיעון, את העונשים הבאים: על ערן עונש מאסר בפועל של תשע שנים; על אבירם מחצית מכך, קרי ארבע שנים וחצי; ועל אליאס - שנת מאסר בפועל.
18. כעת יש להשוות את העונש המוסכם לזה שצפוי היה להיות מוטל על הנאשמים ללא ההסדר, כדי לבחון מה מידת ההקלה שהנאשמים זכו לה, והאם הקלה זו עומדת במבחן האיזון (שבין ההקלה לנאשמים לתועלת הציבורית בעריכת ההסדר).
- בעניינו של ערן הגבילה עצמה המדינה לתקרת עונש של שמונה שנים, לגבי אבירם מחצית מכך למעשה (למרות הטיעון הפתוח לכאורה) ולגבי אליאס הוסכם על ששה חודשים, לריצוי בדרך של עבודות שירות (זאת בנוסף לתקופת המעצר שאותה כבר ריצה מעבר לסורג ובריה, בת כחמישה חודשים וחצי).
- אני מוצא שהקלה מסוימת זו עומדת במבחן האיזון, לאור השיקולים שהנחו את התביעה בהגעה להסדר, כמפורט לעיל.
19. עתה, בעת קביעת העונש המדויק בתוך הטווח, יש להתחשב בכל שיקולי הענישה שפורטו לעיל, כמו גם בהסדר הטיעון ובאינטרס הציבורי שעמד בבסיס עריכתו.
- לסיכום
20. אשר על-כן, הייתי מציע לחבריי לגזור על הנאשמים את העונשים הבאים:
- נאשם 1 - ערן בראנץ
- א. 7 (שבע) שנות מאסר בפועל, החל מיום מעצרו - 2.12.12;
- ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסרו (אפילו שחרור ברישיון) עבירת אלימות מסוג פשע או עבירה של נשיאת נשק;
- ג. פיצוי כספי למתלונן חנן שלום בסך של 10,000 ₪. הפיצוי ישולם באמצעות כספי הפיקדון שהפקיד הנאשם 3 (אליאס בראנץ) (הסכמתו לכך ניתנה לפנינו בדיון מיום 5.2.14) בתיק 32699-12-12, שובר מס' 10042410215, מיום 18.4.13, ויועבר למתלונן בהתאם לפרטים שתמסור המאשימה למזכירות.
- נאשם 2 - אבירם בראנץ
- א. 3 (שלוש) שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי המעצר (מיום 2.12.12 עד יום 29.7.13 כולל);
- ב. 6 (ששה) חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסרו (אפילו שחרור ברישיון) עבירת אלימות מסוג פשע, לרבות סיוע לעבירה כזו;
- ג. פיצוי כספי למתלונן חנן שלום בסך של 10,000 ₪. הפיצוי ישולם באמצעות כספי הפיקדון שהפקיד הנאשם 2 בתיק 32699-12-12, שובר מס' 10045716703, מיום 29.7.13, ויועבר למתלונן בהתאם לפרטים שתמסור המאשימה למזכירות.
- נאשם 3 - אליאס בראנץ
- א. 6 (ששה) חודשי מאסר בפועל; המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות, במועצה המקומית שגב שלום, מחלקת שפ"ע, חמישה ימים בשבוע, שמונה שעות וחצי בכל יום, זאת החל מיום 5.3.14 (מפקח אחראי: מר אריה מלול, טל. ***-*****).
- על הנאשם להתייצב במועד האמור במשרדי הממונה על עבודות השירות.
- ב. 6 (ששה) חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מהיום עבירת אלימות או נשיאת נשק, לרבות עבירת סיוע לעבירות אלו;
- האופנוע סאן יאנג מדגם jmr200 מ"ר 13-047-52 השייך לנאשם 2, ואשר שימש לביצוע העבירה - יחולט לטובת המדינה.
- אבי זמיר, שופט

כב' השופטת שרה דותן - אב"ד:
אני מסכימה.

שרה דותן, שופטת
אב"ד

כב' השופט ירון לוי:
אני מסכים.

ירון לוי, שופט

סוף דבר:

אנו גוזרים על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1 - ערן בראנץ

א. 7 (שבע) שנות מאסר בפועל, החל מיום מעצרו - 2.12.12;

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסרו (אפילו שחרור ברישיון) עבירת אלימות מסוג פשע או עבירה של נשיאת נשק;

ג. פיצוי כספי למתלונן חנן שלום בסך של 10,000 ₪. הפיצוי ישולם באמצעות כספי הפיקדון שהפקיד הנאשם 3 (אליאס בראנץ) (הסכמתו לכך ניתנה לפנינו בדיון מיום 5.2.14) בתיק 32699-12-12, שובר מס' 10042410215, מיום 18.4.13, ויועבר למתלונן בהתאם לפרטים שתמסור המאשימה למזכירות.

נאשם 2 - אבירם בראנץ

א. 3 (שלוש) שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי המעצר (מיום 2.12.12 עד יום 29.7.13 כולל);

ב. 6 (ששה) חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסרו (אפילו שחרור ברישיון) עבירת אלימות מסוג פשע, לרבות סיוע לעבירה כזו;

ג. פיצוי כספי למתלונן חנן שלום בסך של 10,000 ₪. הפיצוי ישולם באמצעות כספי הפיקדון שהפקיד הנאשם 2 בתיק 32699-12-12, שובר מס' 10045716703, מיום 29.7.13, ויועבר למתלונן בהתאם לפרטים שתמסור המאשימה למזכירות.

נאשם 3 - אליאס בראנץ

א. 6 (ששה) חודשי מאסר בפועל; המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות, במועצה המקומית שגב שלום, מחלקת שפ"ע, חמישה ימים בשבוע, שמונה שעות וחצי בכל יום, זאת החל מיום 5.3.14 (מפקח אחראי: מר אריה מלול, טל. ***-*****)

על הנאשם להתייצב במועד האמור במשרדי הממונה על עבודות השירות.

ב. 6 (ששה) חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מהיום עבירת אלימות או נשיאת נשק, לרבות עבירת סיוע לעבירות אלו;

האופנוע סאן יאנג מדגם jmr200 מ"ר 13-047-52 השייך לנאשם 2, ואשר שימש לביצוע העבירה - יחולט לטובת המדינה. מזכירות בית-המשפט תשלח העתק גזר הדין לממונה על עבודות השירות וכן לשירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום 24.2.14 במעמד הצדדים.

